

Een veilige dokterspraktijk

Enkele tips om uw praktijk en
werkomgeving veilig te maken

Inhoudstafel

Inleiding	4
1. <u>Algemene preventietips</u>	5
1.1 <u>Geweld en agressie</u>	5
1. <u>Zich bewust worden</u>	5
2. <u>In de praktijk</u>	5
3. <u>De mogelijke oorzaken van conflicten</u>	5
4. <u>Conflicten en de eventuele gevolgen ervan voorkomen</u>	6
5. <u>Tips voor het omgaan met agressiviteit</u>	6
6. <u>Opleidingen preventie van agressie/agressiviteit en stressbeheer</u>	7
1.2 <u>Diefstal en inbraak</u>	7
1. <u>Diefstalpreventieadvies</u>	7
2. <u>Lokale diefstalpreventiemogelijkheden</u>	7
1.3 <u>Doe altijd aangifte bij de politie en bij de Orde der artsen</u>	7
2. <u>Situationeel preventieadvies</u>	9
2.1 <u>Veiligheid in de dokterspraktijk tijdens de gewone raadplegingen</u>	9
<u>Organisatorische maatregelen in de dokterspraktijk</u>	10
<u>Bouwkundige en technische maatregelen in de dokterspraktijk</u>	14
<u>Elektronische maatregelen in de dokterspraktijk</u>	16
<u>Cyberveiligheid in de medische praktijk</u>	17
<u>Fiscale aftrek</u>	18
2.2 <u>Veiligheid in de dokterspraktijk aan het begin en einde van de raadpleging</u>	19
<u>Specifieke organisatorische maatregelen</u>	19
2.3 <u>Veiligheid tijdens een wachtdienst of huisbezoek</u>	20
<u>Specifieke organisatorische maatregelen</u>	20
<u>Tips tijdens een huisbezoek</u>	21
3. <u>Wat kan u doen als u toch het slachtoffer wordt van agressie?</u>	24
3.1 <u>Wat kan u doen tegen agressie?</u>	24
3.2 <u>Nationaal meldpunt van de Orde der Artsen en beroepsgeheim</u>	25
3.3 <u>Indiening van een klacht en gevolgen</u>	25

Inleiding

Als huisarts wordt u regelmatig geconfronteerd met verschillende vormen van agressiviteit en agressie - verbaal en/of fysiek - die zelfs uw leven in gevaar kan brengen. Bovendien moet u uw beroep kunnen uitoefenen in een serene en veilige omgeving.

Internationale studies tonen aan dat geweld tegen huisartsen geen zeldzaam fenomeen is. Uit recente onderzoeken en gebeurtenissen is gebleken dat artsen voornamelijk geconfronteerd worden met drie types van criminaliteit:

- **verbale, schriftelijke en fysieke agressie, pesten, bedreigingen,**
- **diefstal met of zonder geweld,**
- **inbraak.**

Dit veiligheidsdraaiboek dient om u praktische tips mee te delen voor uw verschillende medische werkzaamheden, zowel binnen de dokterspraktijk als tijdens uw verplaatsingen.

Dankzij de samenwerking met verschillende verenigingen van huisartsen die in verschillende sectoren in België werkzaam zijn, hebben wij nuttige en praktische informatie in dit draaiboek kunnen opnemen.

Het draaiboek illustreert drie scenario's. Het eerste scenario buigt zich over de te nemen maatregelen om de veiligheid in de dokterspraktijk te verhogen tijdens de gewone raadplegingen. Het tweede scenario geeft u richtlijnen voor het begin en het einde van de raadplegingen. Het derde scenario geeft u preventieadvies voor tijdens een huisbezoek of tijdens de wachtdiensten.

Elk van deze drie situaties gaat gepaard met bijzondere uitdagingen, die een specifieke aanpak vereisen. Bepaalde maatregelen zijn van toepassing op alle situaties.

Ondanks preventiemaatregelen kunt u agressiviteit, agressie of inbraken nooit helemaal voorkomen. Maar de tips in deze brochure kunnen u wel helpen om het uw agressor moeilijker te maken en leren hoe u kan omgaan met onveilige situaties kan omgaan.

De veiligheid die gepaard gaat met de uitoefening van medische beroepen ten behoeve van de gehele bevolking is een belangrijk aandachtspunt van de overheid.

De Algemene Directie Veiligheid en Preventie van de FOD Binnenlandse Zaken heeft dit document opgesteld om u te informeren over de situationele preventiemaatregelen, u tips te geven om beter om te gaan met agressiviteit en zo veel mogelijk te vermijden dat u er het slachtoffer van wordt.

1. Algemene preventietips

Deze tips gelden voor alle situaties: zowel tijdens consultaties in de huisartsenpraktijk, tijdens de uitoefening van de huisartsenwachtendienst als tijdens huisbezoeken.

1.1 Geweld en agressie

1. *Zich bewust worden*

Volgens de awareness-theorie gebeurt het aanleren van nieuwe vaardigheden in verschillende fases, vooraleer we toegang hebben tot een geleidelijke vrijwillige controle en deze nieuwe vaardigheden toepassen in een staat van onbewuste bekwaamheid. Een goed voorbereide persoon reageert anders dan iemand die nog nooit stilstond bij de mogelijke reacties in deze situatie. Uw bewustzijn kan een niet te verwaarlozen rol spelen in uw veiligheid.

2. *In de praktijk*

Wees in uw praktijk steeds alert voor ongewone en verdachte handelingen of feiten. Zet daarbij steeds uw eigen veiligheid voorop.

Probeer u voor te stellen in welke situaties de patiënten het vaakst geïrriteerd of agressief zijn (bijvoorbeeld wanneer ze lang moeten wachten in de wachtzaal, of wanneer ze pijn of stress hebben).

Komt een patiënt bij u? Ga ervan uit dat hij zich misschien in een situatie bevindt die tot agressiviteit kan leiden. Hij heeft hulp nodig en kampt misschien met gevoelens van angst en onmacht.

Probeer de op het eerste gezicht moeilijkere patiënten te herkennen en te begeleiden. Hou rekening met de verwachtingen en behoeften van uw patiënten, maar ook met de uwe. Elke raadpleging is een ontmoeting die gericht is op de dialoog en het wederzijds respect tussen de patiënt en de arts als volwaardige personen.

Als u voelt dat een situatie uw veiligheid op het spel dreigt te zetten, beëindig de raadpleging dan sneller dan voorzien. U kunt bijvoorbeeld een collega of medewerker opbellen. U kunt daarbij een reden bedenken om de raadpleging vroegtijdig te kunnen afsluiten.

Stel uw beroepsplicht niet boven uw eigen veiligheid.

3. *De mogelijke oorzaken van conflicten*

- De **vertraging** in de raadpleging of de afspraak,
- De **weigering** om een document, attest, geneesmiddelenvoorschrift, aanvraag of resultaat van een onderzoek te verstrekken,
- Het **onbegrip** over door de arts gegeven informatie,
- Een **verwijt** wat de medische handeling of de raadpleging betreft,
- Een **fout, vergissing**, ongewenste of risicovolle gebeurtenis.

4. *Conflicten en de eventuele gevolgen ervan voorkomen*

- **Luister naar de patiënt**, geef hem aandacht, ga respectvol en empathisch met hem om.
- **Zorg ervoor dat de patiënt begrijpt** wat u hem uitlegt, laat hem vragen stellen, stel hem voor om te herformuleren wat hij begrepen heeft.
- Spoor **moeilijke persoonlijkheden** of **risicosituaties** op onder de patiënten of hun naasten. Wees bijzonder oplettend met hen, onder meer wat hun uitlatingen en houdingen betreft.
- Let op de **tekens die wijzen op** een potentieel nakend conflict.
- Verwijs naar de regels voor het opstellen van certificaten en attesten. In het algemeen is dit niet dringend.
- Stel, in geval van een geschil over de verzorging, voor om een collega te raadplegen of om de patiënt door te verwijzen.
- Verklaar u in gevallen van uiterst slechte verstandhouding onbevoegd, zoals bepaald in [artikel 28 van de code van geneeskundige plichtenleer](#). Dit stelt u in staat om de consultatie stop te zetten, voordat de meningsverschillen over een diagnose of therapie naar een conflictsituatie escaleren.
- Hou het **medisch dossier** goed bij. Leg het dossier, in geval van een dreigend conflict, voor aan de patiënt. **Een goed bijgehouden dossier is ongetwijfeld de beste verzekering van de arts** en kan de gevolgen van een procedure voor een rechtscollege beperken.
- Via ervaring en opleiding een minimum aan **kennis van conflictbeheer** en juridische beginselen verwerven. Dit helpt de stress te verminderen en maakt het mogelijk om de goede houding aan te nemen in geval van conflicten.
- Zorg voor een goede **rechtsbijstand** met verdediging en beroepsmogelijkheid in het kader van uw burgerlijke beroepsaansprakelijkheid.

5. Tips voor het omgaan met agressiviteit

- **Plaats uw eigen veiligheid in alle situaties centraal.**
- Blijf **kalm** en probeer oogcontact te houden.
- Wees zelfzeker en consequent.
- Verminder stressfactoren.
- Reageer **begripvol**.
- Zoek samen met de patiënt naar alternatieven en oplossingen.
- Tracht de patiënt/agressor niet de les te spellen.
- Bouw een **vertrouwensrelatie** op met de patiënt/agressor en overtuig hem dat jullie hetzelfde doel hebben: nl. tot een constructieve oplossing komen.
- Neem tijd om te **praten**.
- Neem **geen onnodige risico's** om materiële schade te voorkomen.
- Bedenk een systeem waarbij u, als u zich onveilig voelt, niet naar de dokterspraktijk gaat en u de collega's hiervan kunt verwittigen.
- Beschouw elk door een agressor getoond wapen **als echt**.

6. Opleidingen preventie van agressie/agressiviteit en stressbeheer

Er bestaan specifieke opleidingen over agressie tegen artsen, die worden georganiseerd door "[Arts in Nood](#)", het vertrouwensplatform voor psychologische hulpverlening aan artsen. Verschillende privéorganisaties verstrekken betaalde opleidingen in agressiebeheersing. Door een dergelijke opleiding te volgen, leert u conflictsituaties sneller te identificeren en hier beter mee om te gaan. Zo kunt u nog bewuster omgaan met moeilijke situaties en patiënten.

1.2 Diefstal en inbraak

1. Diefstalpreventieadvies

Diefstalpreventieadvies omvat alle maatregelen die men kan nemen om inbraken te voorkomen. Men onderscheidt drie soorten maatregelen:

- **Organisatorische maatregelen:** de voornaamste beveiligingsmaatregel is het aannemen van **goede gewoonten**. Deze zijn eenvoudig en kosten niets. Bijvoorbeeld: sluit de deuren goed, neem de sleutel steeds mee, maak goede afspraken met collega's over het afsluiten van de praktijk, laat geen ladders of gereedschap in de tuin slingeren.

- **Technische maatregelen:** u kunt de deuren en ramen van uw dokterspraktijk versterken om het de inbreker moeilijker te maken, maar u kunt ook zorgen voor goede sloten en scharnieren, alsook inbraakwerende beglazing.
- **Elektronische maatregelen:** het gebruik van een elektronisch beveiligingssysteem is steeds aanvullend van aard. Op preventievak kunnen deze maatregelen de inbreker immers vooral afschrikken. Bijvoorbeeld: alarmsystemen, camerabewakingsstelsel.

Het is belangrijk de maatregelen toe te passen in bovenvermelde volgorde. Het heeft geen nut om een goed slot te hebben als de deur niet goed wordt afgesloten of als men de sleutel onder de deurmat legt.

2. Lokale diefstalpreventie

Heel wat lokale overheden bieden tools aan voor diefstalpreventie. Zo zijn er in heel wat gemeenten diefstalpreventieadviseurs actief, die gratis en vrijblijvend een veiligheidsdiagnose uitvoeren. Contacteer dus zeker even de lokale informatiekanaalen.

Meer info over inbraakpreventie: <https://www.besafe.be/nl/diefstal-oplichting/inbraakpreventie>.

1.3 Doe altijd aangifte bij de politie en bij de Orde der artsen

Uiting van agressie, geweld of diefstal? Geef de feiten aan bij de politie en bij de Orde der artsen. Zo krijgen zij een duidelijk en kwantitatief beeld van dit fenomeen:

- Om contact op te nemen met de lokale politie, bel het nummer 101 of 112. Deel daarbij onmiddellijk de nuttige informatie mee (**precieze plaats van de agressie, aantal daders, signalering...**). Deze informatie zal per radio doorgestuurd worden naar de patrouilles om u zo snel als mogelijk hulp te bieden.
- U kunt aangifte doen bij het **nationaal meldpunt van de Nationale Raad van de Orde der artsen**, die een inventaris opmaakt van alle vormen geweld - verbaal, psychologisch of fysiek - gepleegd tegen artsen.

2. Situationeel preventieadvies

2.1 Veiligheid in de dokterspraktijk tijdens de gewone raadplegingen

Stel u de volgende vragen:

- Wat is de criminaliteitsreputatie van de buurt waar uw praktijk in gevestigd is?
- Zijn uw burens waakzaam en gesensibiliseerd voor veiligheidsproblemen?
- Is uw dokterspraktijk alleenstaand of geïntegreerd in een beveiligd onroerend geheel?
- Beschikt u over een camerabewaking- of alarmsysteem?
- Is de toegang tot uw dokterspraktijk volledig goed beveiligd door één of andere technische voorziening, zoals een inkomhal?
- Zijn de deuren en ramen inbraakwerend?
- Werkt u enkel op afspraak?
- Beschikt u over een beveiligde kluis?
- Werd u al gesensibiliseerd over de veiligheidsproblemen?
- Bent u al persoonlijk het slachtoffer geworden van agressie tijdens de uitoefening van uw beroep?
- Hebben uw medewerkers al richtlijnen gekregen over de manier waarop zij moeten omgaan met agressie?
- Gebruikt u een terminal om elektronische betalingen te bevorderen?

Algemene tips om agressiviteit of een daad van agressie te voorkomen

- Vermeld **uw honoraria** op een zichtbare plaats, bvb. in de wachtzaal, op de website. Zo is de patiënt op de hoogte van de kosten, vooraleer de effectieve raadpleging plaatsvindt.
- **Breng** de patiënten op tijd **op de hoogte** van eventuele vertragingen.
- Breng de patiënten altijd op de hoogte van de redenen waarom u een beslissing neemt of een procedure toepast.
- Krijgt u verdacht bezoek? Vraag dan dat **iemand die u vertrouwt**, u opbelt tijdens de raadpleging. Dit geeft u een excuus om de raadpleging vroeger te beëindigen dan voorzien. De patiënt weet dan ook dat u niet alleen bent.
- Maak het onderscheid tussen een **individu dat de intentie heeft om geweld te plegen** en een **patiënt die agressief is**.
- Als een patiënt naar u komt onder invloed van drugs of alcohol, vraag hem dan om uw dokterspraktijk te verlaten en stel een andere afspraak voor op een andere dag, op voorwaarde dat hij nuchter is. Als hij weigert te vertrekken, bel dan de lokale politie. Start nooit een discussie met een persoon die onder invloed is.

- Vraagt een patiënt een voorschrift van psychotrope geneesmiddelen, morfine of naalden? Blijf rustig en laat de persoon zo snel mogelijk de praktijk verlaten. Uw eigen veiligheid staat steeds voorop. Verwittig daarna meteen de politie.
- **Beperk het aantal naalden en verdovende middelen dat binnen handbereik ligt.** Verberg de rest in een kast die u kunt afsluiten.

Organisatorische maatregelen in de dokterspraktijk

Algemene tips om uw dokterspraktijk in te richten en een veilige werkomgeving te creëren

- Creëer een kader dat aanzet tot **kalme en discretie garandeert**, zowel voor de patiënten als voor de medewerkers.
- Plaats uw bureau zodat u een **nooduitgang** hebt.
- Kies bij voorkeur een **voldoende breed bureau**.
- Beperk het aantal **voorwerpen** dat binnen handbereik ligt en gebruikt kan worden als **wapen**, zoals bijvoorbeeld scharen, briefopeners, een perforator.
- Kies zorgvuldig de balie aan het onthaal of aan de receptie. De balie moet voldoende breed zijn om te voorkomen dat een patiënt de persoon achter de balie kan aanvallen, maar voldoende laag opdat de personen in een rolstoel gemakkelijk zouden kunnen communiceren.
- Neem de **zichtbaarheid** van uw dokterspraktijk vanop straat niet weg, met behoud van privacy.
- **Sluit uw praktijk goed.** Als u dit niet doet, zouden niet-gemachtigde personen toegang kunnen hebben tot het gebouw.
- Bovendien is het belangrijk om **nooduitgangen** te voorzien in geval van problemen. Dit is mogelijk wanneer uw beroepslokalen aan uw privéwoning grenzen. In dit geval is het belangrijk om de toegang tot uw privéwoning te beveiligen, bijvoorbeeld door de deur tussen de woning en de dokterspraktijk te beveiligen.

Organisatie van de raadplegingen

- Verkiez zo veel mogelijk **raadplegingen op afspraak**.
- Sluit de deur van uw onderzoekskamer wanneer u er niet bent en er patiënten in de wachtkamer zijn.
- Laat de deur tussen de wachtkamer en de ingang van de dokterspraktijk altijd open.
- Spreek een code af met de persoon die belast is met de opening van de dokterspraktijk om aan te geven of de situatie in kwestie al dan niet normaal is.
- Laat geen **waardevolle voorwerpen** - zoals bijvoorbeeld laptop, tablets - onbeveiligd in de inkom of in de wachtkamer liggen. Let daarbij ook op voorwerpen die als geïmproviseerd wapen zouden kunnen dienen.
- Berg alle toebehoren, zoals **ladders, schroevendraaiers** en andere werktuigen die inbraak zouden vergemakkelijken, op.
- In het geval er een dode hoek is in de hal, kan u dit eventueel oplossen door een bolle veiligheidsspiegel of een camera te plaatsen.

Maatregelen tegen heling

Talrijke voorwerpen die door de politiediensten teruggevonden worden, kunnen niet teruggegeven worden aan hun eigenaar, bij gebrek aan identificatiemiddelen.

- Stel een **inventaris** op van uw medisch materiaal en andere waardevolle voorwerpen. Neem een foto van dit voorwerp. Noteer daarbij ook zeker het serienummer, type en het merk. Ook andere bijzondere of nuttige informatie over het voorwerp kan toegevoegd worden. Wanneer u het slachtoffer bent van diefstal, is deze informatie heel waardevol tijdens het politionele onderzoek.
- U hebt de mogelijkheid de **serienummers** van uw toestellen **te registreren**. In geval van diefstal vergemakkelijkt dit de identificatie van de voorwerpen door de politie.
- Laat uw voorschriftenboekje niet in het zicht van het publiek liggen. Leg het in een afgesloten lade en haal het enkel boven om het in te vullen vóór de patiënt. Indien mogelijk, berg het boekje onmiddellijk op na het te hebben gebruikt.
- **Maak de meubels vast** aan de grond of aan de muur. Deze actie verhindert diefstal en beschadiging van de voorwerpen.
- Maak uw elektronische toestellen eveneens vast aan een drager.
- Koop een **antidiefstalkit** voor uw informaticamateriaal, zoals bijvoorbeeld een stalen kabel, ankerplaten en een hangslot met twee sleutels.
- **Beperk de voorraden** van gegeerde producten of materialen.
- Bewaar het klein medisch chirurgiemateriaal - bijvoorbeeld naalden, scharen - en geneesmiddelen in **afgesloten opbergkasten**. Kies daarbij bijvoorbeeld voor laden zonder etiket in plaats van voor vitrines.
- Maak regelmatig een **veiligheidskopie van uw informaticabestanden** en bewaar deze kopie bijvoorbeeld op een beveiligde server of versleutelde usb-stick.
- Beveilig eveneens de bestanden met medische gegevens, om elk ongeoorloofd gebruik ervan te voorkomen.

Deuren, ramen en sleutels

- **Sluit deuren en ramen zorgvuldig af** wanneer u de dokterspraktijk verlaat. Sluit de deuren en ramen van de lokalen waar u zich niet bevindt.
- Zorg ervoor dat uw patiënten in de voor bewoning bestemde gemeenschappelijke gebouwen de door de syndicus van de mede-eigendom opgelegde **veiligheidsregels** naleven (code niet verspreiden, deuren gesloten houden,...).
- **Bewaar** het materiaal en de instrumenten die een inbraak of binnendringing kunnen vergemakkelijken (ladder, klophamer, elektrisch materiaal...) **in een gesloten lokaal**.
- Wanneer je in het gebouw bent: leg de sleutels uit het zicht.
- Vermeld geen enkel adresgegeven op uw sleutels en sleutelhangers.
- Wanneer dit mogelijk is, doe de deur dubbel op slot.

Doktersattesten

- Verkiez het **elektronische medische voorschrift**.
- U kunt de getuigschriften voor verstrekte hulp elektronisch doorsturen naar het ziekenfonds van de patiënt in het kader van contante betaling. Dat is mogelijk via de dienst '[eAttest](#)' van het platform [MyCareNet](#).
- Bewaar uw doktersattesten en voorschriften altijd op een veilige plaats.
- **Meld** elke verdwijning **zo snel mogelijk** aan de bevoegde instanties: RIZIV, Orde der artsen en de lokale politie.
- Bepaalde potentiële agressors komen op raadpleging met een precieze doelstelling: een getuigschrift van arbeidsonbekwaamheid of een voorschrift van verdovende middelen te verkrijgen. Tijdens de consultatie kan dit voor discussies en bedreigingen zorgen. Blijf daarbij rustig en zet uw veiligheid nooit op het spel. Bij incidenten kan u best zo snel mogelijk de politie verwittigen, nadat de patiënt de praktijk heeft verlaten.

Inkomsten

- Bevorder betalingen **per bankkaart en via de derdebetalersregeling**.
- Sinds juli 2022 moet elke onderneming haar particuliere klanten of patiënten ten minste één elektronisch betaalmiddel aanbieden. Ook zorgverleners dienen hun patiënten de mogelijkheid tot elektronische betaling te geven.
- Doe geen geldverrichtingen vóór de patiënten.
- Bewaar geen grote sommen **cash geld in de dokterspraktijk**.
- **Vervoer geen geld** in een handtas of koffertje. Hou het geld dicht bij uw lichaam.
- Als u het geld niet onmiddellijk op de bank kunt plaatsen, bewaar het dan tijdelijk op **verschillende plaatsen**.
- U kunt ook opteren voor een **kluis** met een inbraakvertragend slot. De verzekeringen vragen dat de installatie gebeurt door een erkende installateur. Bovendien kunt u een verhoogde [fiscale aftrek](#) genieten op de aankoop van een kluis met een inbraakvertragend slot.
- **Laat uw handtas, portefeuille, koffertje** of andere eenvoudig 'meeneembare' voorwerpen (gsm of tablet) **niet binnen handbereik liggen**. Berg ze bij voorkeur op in een kluis of in een kast die afgesloten kan worden.

Derdebetalersregeling

Als huisarts moet u bij uw raadplegingen de derdebetalersregeling toepassen voor uw patiënten die van de verhoogde tegemoetkoming genieten.

Meer info: [derdebetalersregeling](#).

Samen met burens zorgen voor een veilige buurt

Wees ook als arts een alerte buur. Samen met de buurtbewoners kan u zorgen voor een veilige buurt, inclusief uw huisartsenpraktijk. Contacteer bij verdachte situaties, steeds uw lokale politie. Deze kan u bereiken op 112 of 101. Dit helpt om o.a. inbraken tegen te gaan.

Een [buurtinformatienetwerk](#) is een netwerk van buurtbewoners of zelfstandigen die met elkaar communiceren in overleg met de politie. Dergelijke initiatieven voorkomen criminaliteit door preventie, communicatie en sociale controle. In grote steden of risicogebieden kunt u een specifiek BIN voor zelfstandigen en zelfs voor artsen oprichten.

U kan zich aansluiten bij een buurtinformatienetwerk (BIN) of BIN voor zelfstandigen (BIN-Z). Indien het nog niet aanwezig is, kan u er misschien zelf één opstarten. Om deze mogelijkheid na te gaan, kan u contact opnemen met uw lokale politie.

Discretie bij afwezigheid

Ter voorbereiding informeren inbrekers zich soms bij een derde persoon over hun potentiële slachtoffer. Wees dus voorzichtig met de informatie die u aan anderen geeft over de genomen veiligheidsmaatregelen of de aanwezigheid van waardevolle voorwerpen:

- Wees waakzaam met wat u plaatst op sociale media en beheer goed uw privacy-instellingen.
- Let als arts extra op met vriendschapsverzoeken van personen die u niet kent.
- In een groepspraktijk kunt u aangeven dat een arts tijdelijk niet beschikbaar is, zonder vermelding van de afwezigheidsreden. Breng enkel collega's en vertrouwenspersonen op de hoogte van uw afwezigheidsperiode.
- Neergelaten rolluiken, een overvolle brievenbus, zijn tekens die uw afwezigheid kunnen verraden. Zorg ervoor dat ook uw praktijk tijdens uw afwezigheid een bewoonde indruk heeft. Indien nodig, schakel hiervoor mensen in die u vertrouwt en u hierbij helpen.
- Laat geen boodschap achter op het antwoordapparaat, maar schakel uw telefoon indien mogelijk door naar de collega die u vervangt.
- Indien u hen vertrouwt, kan u de burens verwittigen. Zo kunnen zij bvb. sneller verdachte handelingen detecteren en de politie verwittigen.

Politietoezicht in geval van langdurige afwezigheid

- Bij een langdurige afwezigheid, kan u gratis afwezigheidstoezicht aanvragen bij de [lokale politie](#). Op die manier kunnen zij - naargelang de mogelijkheden - bvb. vaker in de buurt van uw praktijk patrouilleren.
- Bepaalde politiezones onderwerpen het afwezigheidstoezicht aan bepaalde voorwaarden. U kan deze bij hen navragen.

Bouwkundige en technische maatregelen in de dokterspraktijk

Richt u uw dokterspraktijk in of renoveert u uw praktijk? Verlies veiligheid dan niet uit het oog. **Achterdeuren, daken en veranda's** zijn de toegangswegen die inbrekers verkiezen. Bouwkundige beveiligingsmaatregelen schrikken inbrekers af en vertragen hun inbraakpoging. Bovendien zijn al deze preventieve maatregelen [fiscaal aftrekbaar](#) voor beoefenaars van vrije beroepen.

Plan van de dokterspraktijk

Hieronder vindt u **modellen van dokters- en groepspraktijken** die een bouwkundige veiligheidsbarrière vormen:

- » de arts heeft in elk geval rechtstreeks toegang tot minstens één uitgang,
- » de onderzoekstafel is 360° toegankelijk in de schema's links.

Gerichte indeling van de dokterspraktijk

Veiligheidssas en veiligheidspoortjes

Rust uw inkom indien mogelijk uit met een sas. Wanneer er een patiënt binnenkomt, gaat hij eerst door de deur tussen de straat en de inkomhal. Pas nadat deze eerste deur op slot is, gaat de tweede deur open.

Inbraakvertragend slot

Verkiez voor uw buitendeuren een **inbraakvertragend meerpuntsslot** boven een slot met één enkel sluitpunt. Zo zullen uw buitendeuren stevig vergrendeld zijn op minstens drie punten.

Actieve deursluiser

Voorzie de mogelijkheid om de voordeur op afstand te sluiten aan de straatkant. Rust u de in- en uitgangen van de dokterspraktijk uit met een actieve deursluiser? Dan kan de patiënt enkel binnenkomen als u of uw personeel hem hiervoor de toestemming geeft. Dit systeem is ook doeltreffend tegen diefstal.

Veiligheidsverlichting

Installeer, zowel binnen als buiten, goed werkende verlichting die bestand is tegen vandalisme. Verkiez verlichting met aanwezigheidsdetectoren voor de secundaire uitgangen.

Verankeringsystemen

Met verankeringsystemen maakt u computers en andere gemakkelijk 'meeneembare' apparatuur vast aan de vloer of muur. Zo hoeft u ze niet elke keer op te bergen na gebruik.

Ramen en deuren

Inbraakvertragend buitenschrijnwerk vertraagt de inbreker. Een deur met een sluitsysteem van "weerstandsklasse 2" houdt een gelegenheidsdief met eenvoudig gereedschap enkele minuten tegen.

Gelaagde beglazing

Dit bestaat voor verschillende beveiligingsniveaus: van vandalisme en inbraak tot gewerschoten.

Badge

Klassieke deurklinken kunnen vervangen worden door een badgesysteem.

Elektronische maatregelen in de dokterspraktijk

De plaatsing van een elektronisch beveiligingssysteem moet gebeuren als aanvulling op de voorgaande organisatorische en technische maatregelen.

Elektronische maatregelen - zoals een videofoon, alarmsysteem, camerabewaking en hold-upknop - brengen aanzienlijke kosten met zich mee, maar kunnen zeer doeltreffend zijn tegen inbraak.

Videofoon

Via een videofoon kunt u zelf beslissen wie u binnenlaat. Dit systeem werkt het beste als de deuren en ramen beveiligd zijn met meerpuntssluitingen en gesloten blijven als u er niet bent. Plaats de camera zodat de bezoeker ook bij sterk zonlicht zichtbaar blijft. Zolang de beelden niet worden opgenomen en bijgehouden, is bij de installatie van een videofoon geen aangifte vereist.

Met een centrale verbonden alarmknop

Wanneer u op een alarmknop drukt die verbonden is met een centrale, neemt een operator onmiddellijk contact op met u om de ernst van de situatie in te schatten. Op basis van zijn analyse zal hij de politie eventueel naar u sturen.

Elektronisch alarmsysteem

De plaatsing van een alarmsysteem gaat gepaard met een aantal wettelijke voorwaarden. Deze voorwaarden dragen bij tot de garantie van een goed werkend alarmsysteem:

- U moet een beroep doen op een installateur die erkend is door de FOD Binnenlandse Zaken.
- De aannemer moet het adres vermelden van de huisartsenpraktijk waar de werken hebben plaatsgevonden.
- De aannemer moet eveneens het bewijs leveren van de installatie en de conformiteit aan de wettelijke verplichtingen.

Het is aan te raden om contact op te nemen met een erkende [beveiligingsonderneming](#) en een erkende alarmcentrale.

Bewakingscamera

Gezien gebruik van bewakingscamera's gezien wordt als persoonsgegevensverwerking zijn allereerst de regels van de Algemene Gegevensbeschermingsverordening van toepassing.

Dit betekent dat deze enkel mogen geplaatst worden op een wijze die evenredig, gepast en noodzakelijk is voor het nagestreefde doel, met name het voorkomen, vaststellen, en opsporen van misdrijven tegen personen en goederen. Ook moet men erover waken geen beelden te maken van plaatsen waarvan men geen verwerkingsverantwoordelijke is, bijvoorbeeld de openbare weg.

Daarnaast gelden de regels van de camerawet van 21 maart 2007 en diens rechten en plichten. Deze zijn o.m.:

- Rangifteplicht aan de politiediensten via www.aangiftecamera.be
- Pictogramplicht aan de ingang van de bewaakte plaats met vermelding van de contactgegevens van de verwerkingsverantwoordelijke
- Registerplicht
- Discretie- en beveiligingsplicht ten aanzien van de beelden
- Maximum bewaringstermijn van 1 maand van de beelden
- Eerbiedigen van de rechten van toegang tot de beelden door politiediensten en gefilmde personen.

U vindt alle informatie over uw rechten en plichten op onze website: [Camera | BeSafe](#)

Slimme toestellen

Almaar meer mensen gebruiken slimme toestellen. Zo kunnen artsen vanop afstand bijvoorbeeld bij afwezigheid zien wie er aanbelt of hoe de situatie is in een lokaal. Deze technologie heeft vele voordelen, maar brengt ook nieuwe risico's met zich mee. Een goede beveiliging is dan ook cruciaal.

Meer informatie over het beveiligen van slimme toestellen: <https://www.besafe.be/nl/diefstal/beveiliging-slimme-toestellen>.

Cyberveiligheid in de medische praktijk

In uw beroepspraktijk bestaat cybercriminaliteit vooral uit diefstal van medische gegevens en oplichtingspogingen. Cybercriminelen gebruiken verschillende methoden om in te breken in uw systeem en gegevens te stelen. In [dit artikel](#) spoort de Orde der artsen u aan om waakzaam te zijn ten aanzien van cybercriminaliteit.

Hoe beschermt u uw gegevens?

- Hou uw software altijd up-to-date. Verouderde software is kwetsbaarder voor cyberaanvallen.
- Maak regelmatig een back-up van uw bestanden.
- Gebruik verschillende, sterke wachtwoorden.
- Klik niet op links in onverwachte berichten en open geen bijlagen.
- Controleer het e-mailadres van de afzender en let op spel- en typfouten.
- Maak uw collega's bewust van de gevaren van cybercriminaliteit met betrekking tot medische gegevens. Praat erover met hen.

Verder kan u op de [website van het Centrum voor Cybersecurity België](#) meer informatie vinden over de beveiliging van uw digitale apparatuur, waaronder [een gids "Cybersecurity voor de KMO"](#). Deze gids bevat basis- en geavanceerde praktische adviezen die van toepassing zijn op de context van de medische praktijk.

Fiscale aftrek

Door uw dokterspraktijk te beveiligen, vermindert u automatisch het risico op diefstallen, inbraken of aanvallen. En dus eveneens alle kosten die verband houden met deze misdrijven. Door het veiligheidsprobleem in uw praktijk rechtstreeks aan te pakken, stelt u uw medewerkers gerust. Zo kunnen zij serener werken.

Om gebruik te maken van een [fiscale aftrek](#) voor investeringen die u uitvoert met het oog op de beveiliging van uw praktijk, kan u als arts gebruikmaken van het [document 275U](#).

2.2 Veiligheid in de dokterspraktijk aan het begin en einde van de raadpleging

Specifieke organisatorische maatregelen

Aanwezigheid

Op het moment dat u uw dokterspraktijk opent of sluit, kunnen verdachten proberen om samen met u (of met een patiënt) binnen te dringen. Als u een groepspraktijk heeft, spreek dan **aanwijzingen** af die erop wijzen dat de situatie veilig is. Vergeet niet te controleren dat alles gesloten is vooraleer de plaats te verlaten. Heb extra aandacht voor de beveiliging van de ruimtes met waardevol materiaal.

Op afspraak

Een te lange wachttijd kan de oorzaak van agressie zijn. **Plan** dus uw agenda, werk 's avonds alleen **op afspraak** en zorg ervoor dat er tussen iedere patiënt genoeg tijd is. Als u meer dan een kwartier vertraging heeft, leg uit waarom er vertraging is. Beëindig uw raadplegingen niet met een **onbekende patiënt**. Een persoon die van plan is om een misdrijf te plegen, zal gewoonlijk wachten tot hij alleen met u in de spreekkamer is om zijn plan uit te voeren. Bij onbekende patiënten zal u dit nog moeilijker kunnen inschatten.

Cash geld en waardevolle voorwerpen

Laat de betalingen zoveel mogelijk per bankkaart gebeuren. Aanvaard grote biljetten zo weinig mogelijk.

Als U niet anders kan doen, ga uw inkomsten op de bank zetten op **onregelmatige tijdstippen** en vermijd zoveel mogelijk routine.

Berg uw waardevolle voorwerpen op, zodat ze niet meteen zichtbaar zijn. Leg ze op verschillende plaatsen.

2.3 Veiligheid tijdens een wachtdienst of huisbezoek

Specifieke organisatorische maatregelen

Wachtpost en centraal oproepnummer

De meeste huisartsenkringen hebben hun eigen lokaal eenvormig oproepsysteem. De kring geniet een basisfinanciering voor zijn opdrachten, maar niet voor dit eenvormige oproepsysteem. Onder bepaalde voorwaarden kan de kring evenwel een aanvullende financiering genieten voor de oprichting van een eenvormig oproepsysteem in de zorgzone van één of meerdere erkende centra.

Hoe werkt een systeem van centraal oproepnummer?

- Hij neemt de afspraak op of schakelt de oproep door naar de huisarts van wacht.
- De telefonist geeft geen richtlijnen en beoordeelt de dringendheid niet zelf.
- Elk telefoongesprek wordt opgenomen.
- De beller wordt automatisch geregistreerd.

Veiligheidsprotocol bij de medische wachtpost en arts-veiligheidscoördinator

Er wordt een tijdens de wachtdiensten toe te passen veiligheidsprotocol opgesteld. Het doel van dit protocol is **de veiligheid van de huisartsen** in de eigenlijke wachtpost of tijdens een verplaatsing te verhogen.

Het oproepnummer 1733

Het medische [triagenummer](#) voor niet-dringende medische hulp is al gedeeltelijk of volledig operationeel in bepaalde regio's. Als de patiënt het nummer 1733 vormt in een regio waar dit nummer gedeeltelijk operationeel is, zal hij doorverwezen worden naar een wachtpost van huisartsen of naar een lokale arts van wacht, die hem een afspraak zal geven. In een regio waar dit nummer volledig operationeel is, zal de patiënt doorverwezen worden naar een telefoonoperator gespecialiseerd in medische triage.

Veiligheid in uw voertuig

- Vermijd **uiterlijke tekens** die uw hoedanigheid van arts kunnen identificeren en berg waardevolle voorwerpen (esculaapteken, handtas, gps, geld) op in de autokoffer. Gebruik veeleer een rugzak dan een dokterstas.
- Laat **de autosleutels** nooit op het contact of in de nabijheid ervan.
- **Doe de autodeuren op slot**, sluit de autoramen tijdens uw rondes en open uw ruit niet volledig als u dit gevraagd wordt door onbekenden.
- Bewaar voldoende **afstand** tussen uw voertuig en dat vóór u, om te kunnen manoeuvreren indien nodig.
- Laat uw papieren niet achter in het voertuig.

- Blokkeer steeds het **anti-diefstalstuurslot** van uw voertuig.
- Installeer een gehomologeerd **alarmsysteem**.
- Staan er verdachte personen naast uw voertuig? **Neem dan geen risico**: keer terug naar uw patiënt of ga naar een andere veilige plaats. Verwittig vervolgens zo snel mogelijk de politie, via het nummer 112.

Denk aan uw eigen veiligheid

- **Verdeel** uw papieren, geld en sleutelbossen over verschillende zakken.
- Parkeer **zo dicht mogelijk** bij het adres van de patiënt, op een verlichte plaats, waar u snel kunt vertrekken indien nodig.
- Als een individu u lijkt te volgen, aarzel dan niet om andere voorbijgangers in te halen of om een drukke plaats binnen te gaan. Indien dit blijft aanhouden, verwittig de politie.
- Zorg er in het kader van een wachtdienst voor dat de verplaatsing veilig verloopt. Bijvoorbeeld ontvangst aan de ingang van het gebouw door een familielid van de zieke.
- Vraag voldoende **medische details** over de reden van de oproep om de "geestestoestand" van uw gesprekspartner te beoordelen.
- Beperk waar mogelijk routine. Vermijd op uw ronde regelmatige trajecten en uurroosters.
- **Breng uw collega's, uw medewerker** of een naaste op de hoogte van de reisweg van uw rondes, alsook van de naam, het adres en het vaste telefoonnummer van de bezochte patiënten.
- Probeer **verlaten straten** te vermijden. Hoe meer getuigen er zijn, hoe minder risico op geweld.
- Praat met uw collega's om te weten te komen welke buurten het vaakst blootgesteld worden aan geweldfeiten.
- **Stel een toets** van uw gsm **vooraf in** op het nummer "112" en **hou uw toestel zoveel mogelijk binnen handbereik**.

Tips tijdens een huisbezoek

De patiënt belt

Indien de persoon zich aan de telefoon vreemd gedraagt: stel bijkomende vragen die u kunnen helpen om de situatie in te schatten en het bezoek veilig te laten verlopen.

U komt aan ter plaatse

Parkeer uw voertuig met de voorkant naar de straat en op een gemakkelijk bereikbare plaats, en hou de sleutels binnen handbereik.

U gaat binnen bij de patiënt

Als de patiënt in een appartementencomplex woont, zorg er dan voor dat u de binneninrichting van de plaats onthoudt. Wanneer u aanbelt: plaats u dan niet frontaal, maar schuin tegenover de deur. Laat de persoon u voorgaan en zoek een eventuele nooduitgang. Ga zitten aan de kant van de deur. Kijk altijd rond u om de aanwezigheid van wapens, messen of andere gevaarlijke elementen op te sporen.

U voelt zich niet veilig

Volg uw instinct. Bedenk een excuus voor in het geval u zich onveilig voelt. Vlucht indien nodig naar het toilet of de badkamer, doe de deur op slot en bel de politie.

Onbekende patiënt

Wees alert wanneer een onbekende patiënt een huisbezoek vraagt. Patiënten onder invloed van psychotrope stoffen, drugs of alcohol en psychiatrische patiënten zorgen voor de meeste agressiegevallen tegenover artsen. U kunt weigeren om deze patiënt hulp te bieden, op voorwaarde dat u hem een alternatief biedt. Bijvoorbeeld door hem voor te stellen om naar uw dokterspraktijk te komen.

Formulier en lijst van de huisbezoeken

Gebruik een standaardformulier of een checklist voor de huisbezoeken (met vermelding van bijvoorbeeld de naam, het adres, het telefoonnummer, de leeftijd van de aanvrager, de naam van de gebruikelijke behandelende arts, de reden van het bezoek). Vul dit voor de arts en de patiënt zeer nuttige document in vóór en na het bezoek. Het document kan bovendien als geheugensteun dienen wanneer u bepaalde feiten moet aangeven die zich tijdens het huisbezoek zouden hebben voorgedaan. Stel een lijst op van de huisbezoeken die u zal afleggen. Doe dit chronologisch en geef een dubbel exemplaar aan uw partner of collega. Vermeld daarbij het tijdstip. Informeer deze persoon ook bij het op het laatste moment afzeggen of verplaatsen van een afspraak.

Extra controle

U twijfelt aan een oproep of patiënt? Probeer dan contact op te nemen met de behandelende arts van de betrokken persoon. Als dit niet mogelijk is, breng een naaste dan op de hoogte van de plaats waar u naartoe gaat en van de redenen waarom u de situatie verdacht vindt.

Bel uw partner of een medewerker wanneer u op de bestemming bent aangekomen. Vermeld ook het volledige adres van de plaats waar u zich bevindt. Zo weet iemand waar u bent en zal de politie u gemakkelijker terugvinden als er zich een probleem voordoet.

Preventieve begeleiding door de lokale politie

Wilt u politiebegeleiding krijgen in geval van een verdacht bezoek? Dit kan alleen via **lokale protocollen**. Bespreek hiervoor de mogelijkheden met uw collega's en de lokale politie.

De organisatie van de begeleiding hangt af van de prioriteiten op lokaal niveau. Wij raden u in dit opzicht aan om een ronde tafel op lokaal niveau te organiseren met de lokale politie, de burgemeester en de verschillende huisartsenkringen van de gemeente.

Zo zult u de lokale politie er beter van kunnen overtuigen dat u begeleiding nodig heeft wanneer u naar agressieve patiënten gaat.

Vermijd cash geld

Van het RIZIV mag u de derdebetalersregeling toepassen voor de verstrekkingen die u uitvoert tijdens uw wachtdienst.

Zo moet u niet rondlopen met te veel geld op zak tijdens uw wachtdiensten, in de veronderstelling dat de patiënt verzekerd is.

Mobiele betaalterminals

De meeste bankinstellingen hebben mobiele betaalterminals en apps. Deze kunnen ook gebruikt worden door artsen. Op die manier is er minder cash in de huisartsenpraktijk, waardoor het voor potentiële dieven minder aantrekkelijk is om toe te slaan.

3 Wat kan u doen als u toch het slachtoffer wordt van agressie?

3.1 Wat kan u doen tegen agressie?

- Blijf kalm, **neem geen enkel risico** en reageer op gepaste wijze op de feiten.
- Denk altijd aan uw eigen veiligheid, aan die van uw collega's en aan die van de andere patiënten. Voorkom dat het probleem escaleert in extra geweld.
- Let op voor het **spiegelspel**: speel het spel van uw agressor niet mee. Antwoord een roepende persoon bijvoorbeeld niet door ook te roepen.
- Wees vastberaden en onpartijdig. Concentreer u op het **gedrag van de persoon**.
- Behandel de agressor op menselijke wijze. Toon empathie voor zijn emoties.
- Vermijd **fysiek contact** met de agressor. Respecteer voldoende fysieke afstand (een armlengte). Een te korte afstand kan aangetoond worden als een bedreiging, een te grote afstand als een teken van schrik.
- Plaats u in een hoek van **45° ten opzichte van de agressor**. Zo geeft uw lichaamshouding aan dat u bereid bent om samen te werken.
- Hou geen almachtige houding aan. Een dergelijke houding kan de emoties hoog doen oplopen en kan het risico op geweldsescalatie laten toenemen.
- Kunt u naar een **andere kamer** vluchten? Doe dit dan en verwittig onmiddellijk de politie.
- Laat de spanning dalen door aan de agressieve patiënt te vragen om **zijn emoties te uiten**. Voeg geleidelijk nuances toe aan zijn verhaal, zonder hem te corrigeren.
- Richt u eventueel tot de agressor door zijn **voornaam** te gebruiken.
- Hou indien mogelijk een pauze van vijf of tien minuten en vraag aan de persoon waarom hij boos is of wat hij voelt. Voeg eraan toe dat u er zelf over zal nadenken.
- **Stel vragen** zonder de woorden van de patiënt te nuanceren of te corrigeren als deze emotioneel is.
- Richt u vastberaden tot de patiënt door concrete en gemakkelijk uitvoerbare instructies te geven, bijvoorbeeld: "Ga zitten!". Eist een patiënt een voorschrift voor verdovende middelen? Vraag hem dan onmiddellijk om uw dokterspraktijk te verlaten.

- Stel duidelijke grenzen aan het gedrag dat u niet kunt of wilt tolereren. Bijvoorbeeld: "Ik wil niet meer met u praten op deze manier". Hiermee maakt u duidelijk dat u dit gedrag niet aanvaardt. Herhaal deze boodschap zo duidelijk mogelijk totdat de agressor het begrepen heeft.
- Als de situatie toch escaleert, breng u dan in veiligheid, bel de politie en leg een verklaring af.
- Organiseer na ieder incident een **debriefing**. Overloop de positieve punten en wat er verbeterd zou moeten worden. Praat erover met uw collega's om andere aanpakken te ontdekken. Op die manier kan er samen gezorgd worden voor een veilige dokterspraktijk.

3.2 Nationaal meldpunt van de Orde der Artsen en beroepsgeheim

In mei 2016 heeft de **Nationale Raad van de Orde der artsen** [een nationaal meldpunt van agressie tegen artsen](#) opgericht. Op basis van aangiften telt dit meldpunt de agressies waarvan artsen het slachtoffer worden. Er wordt daarbij gevraagd om via een document elke vorm van geweld - **verbaal, psychologisch of fysiek** - te melden.

Het aangifteformulier wijst de arts die met agressie te maken kreeg en die dit wenst, de weg naar begeleiding door "[Arts in Nood](#)", een organisatie die tevens een initiatief is van de Nationale raad van de Orde der artsen teneinde artsen met psychische klachten te ondersteunen. Er worden uiteraard geen nominatieve gegevens doorgegeven aan de raad van de Orde, zodat een volledige scheiding tussen zijn tuchtrechtelijke rol en "Arts in Nood" gegarandeerd is.

De arts kan het beroepsgeheim in bepaalde omstandigheden opheffen.

Dit kan onder meer het geval zijn als u kennis heeft van een persoon die in **groot gevaar** verkeert (artikel 422bis van het Strafwetboek) of van een **ernstig en dreigend gevaar voor de fysieke of psychische integriteit** van een minderjarige of kwetsbare persoon en u deze integriteit niet zelf of met hulp van anderen kunt beschermen (artikel 458bis van het Strafwetboek).

Aarzel niet om vooraf het advies in te winnen over dergelijke situaties bij een ervaren collega of bij een lid van de Raad van de Orde der artsen.

De Nationale Raad heeft verschillende adviezen uitgebracht met betrekking tot het beroepsgeheim.

U kunt al deze adviezen terugvinden op de [website van de Orde der Artsen](#).

3.3 Indiening van een klacht en gevolgen

Indien u het slachtoffer bent van geweld of diefstal, is het zeer aan te raden om steeds een klacht in te dienen bij de politie. In geval van een niet-dringende aangifte, kan u online klacht indienen op [Police-on-Web](#). Vervolgens zult u een attest ontvangen met betrekking tot de indiening van de klacht. Aarzel niet om elk informatiegegeven dat het onderzoek kan helpen te delen, zoals de nuttige gegevens voor de signalering van de dader: geslacht, type, leeftijd, grootte, gestalte, haar, snit, kledij, bijzondere tekens, manier van spreken, accent, aard van de gebruikte wapens, vluchtrichting en vluchtmiddel, gestolen voorwerpen, getuigen, modus operandi,...

Op basis van de resultaten van het onderzoek, kan de procureur des Konings een beslissing nemen.

Contact

[Arts in nood](#), telefoonnummer: 0800/23.460

[Orde der artsen](#), telefoonnummer: 02/743.04.00

Algemene Directie Veiligheid en Preventie

Handelsstraat 96
1040 Brussel

T 02 488 33 24

vps@ibz.fgov.be
www.besafe.be